

Standartinis Eurobarometras 94

Standartinis Eurobarometras

VISUOMENĖS NUOMONĖ EUROPOS SAJUNGOJE

LIETUVA

<http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion>

Ši ataskaita buvo parengta Europos Komisijos atstovybei Lietuvoje.

Ataskaitos autorius dr. Mindaugas Degutis

TURINYS

Įvadas	1
I. Situacijos vertinimas	3
1 <i>Pasitenkinimas gyvenimu</i>	3
2 <i>Artimiausių 12 mėnesių lūkesčiai</i>	3
3 <i>Svarbiausios problemos Lietuvoje ir Europos Sąjungoje</i>	4
4 <i>Pasitikėjimas institucijomis</i>	5
5 <i>Požiūris į Europos Sąjungą</i>	6
II. COVID – 19 pandemija ir visuomenės nuomonė	7
1 <i>Pandemijos valdymo vertinimas</i>	7
2 <i>Europos Sąjungos kovos su pandemija prioritetai</i>	8
3 <i>Pandemijos poveikio ekonomikai vertinimas</i>	9
4 <i>Požiūris į vakcinaciją</i>	10
5 <i>Suvaržymų vertinimas</i>	11

2021 m. vasario - kovo mėn. visose 27 Europos Sąjungos valstybėse narėse vykdytas standartinis „Eurobarometro“ tyrimas. Ši ataskaita skirta pagrindiniams studijos rezultatams apžvelgti.

Ataskaitoje Lietuvos piliečių atsakymai į pagrindinius tyrimo klausimus yra analizuojami ir lyginami su visų 27 Europos Sąjungos valstybių narių piliečių atsakymų vidurkiais. Be to, kai kurie nauji duomenys lyginami su ankstesniųjų tyrimų duomenimis, analizuojami įvairių socialinių ir demografinių respondentų grupių apklausos rezultatai. Tyrimo metu visoje Lietuvoje buvo apklausta 1040 respondentų, Lietuvos Respublikos piliečių.

Dėl COVID–19 pandemijos ir su ja susijusių karantino ribojimų, šis tyrimas vyko ne 2020 m. rudenį, o 2021 m. žiemą. Dėl tos pačios priežasties buvo pakeistas ir duomenų rinkimo būdas. Respondentai (nuo 15 metų ir vyresni) buvo atrenkami iš internetinio panelio (iš anksto įvairiuose tyrimuose dalyvauti sutikusių žmonių, kurie dalyvauja apklausose atsakinėdami į klausimus internetu, grupės). Atranka reprezentuoja visų Lietuvos piliečių nuomonę. Ji buvo vykdoma internetinio interviu (*Computer Assisted Web Interviews*) būdu 2021 m. vasario 17- kovo 3 d. Tyrimo klausimynas ir techninė informacija apie tyrimą pridedami kaip šios ataskaitos priedai.

Šioje ataskaitoje analizuojami tik dviejų visos apklausos temų – esamos situacijos bei ateities lūkesčių ir požiūrio į COVID-19 situaciją duomenys. Kitus šios apklausos rezultatus galima rasti interneto svetainėje adresu

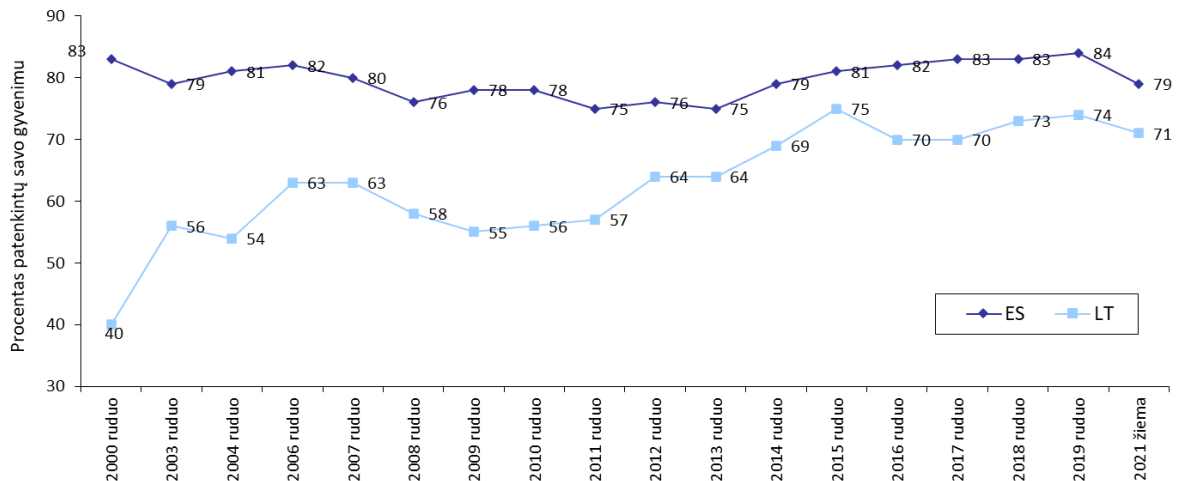
<http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD>.

I. SITUACIJOS VERTINIMAS

1 Pasitenkinimas gyvenimu

Jau metus trunkanti COVID-19 pandemija paveikė pasitenkinimo savo gyvenimu rodiklius tiek Lietuvoje, tiek kitose Europos Sąjungos šalyse. Pasitenkinimo gyvenimu rodiklis Lietuvoje, palyginti su 2019 m., smuko 3 procentiniais punktais (toliau p.p.). Šiuo metu 71 proc. Lietuvos piliečių yra patenkinti savo gyvenimu (1 diagrama). Šio rodiklio vidurkis 5 p.p. sumažėjo ir visoje ES: dabar jis yra 79 proc. Neabejotina, kad šis pokytis yra susijęs su COVID-19 pandemija ir jos sukeltais suvaržymais šalyse.

1 diagrama. Pasitenkinimo savo gyvenimu tendencijos

KLAUSIMAS: Apskritai Jūs esate labai patenkintas, patenkintas, nepatenkintas ar labai nepatenkintas gyvenimu, kurį dabar gyvenate ?

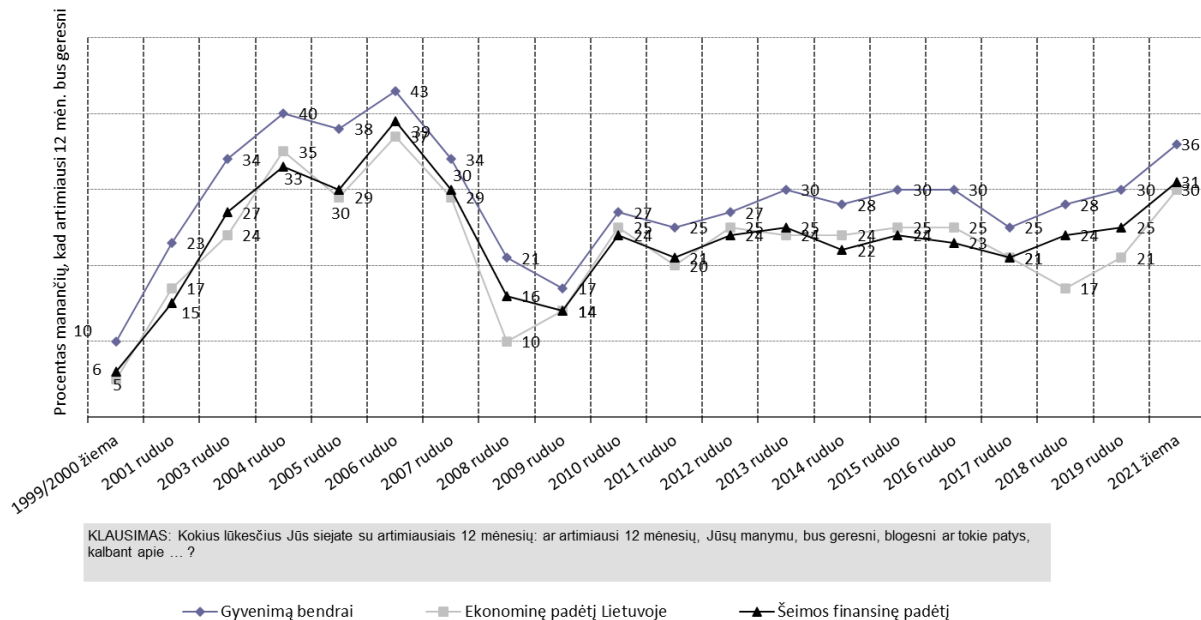
Labiausiai pasitenkinimas savo gyvenimu sumažėjo Italijoje, Slovėnijoje (abiejose šalyse po 11 p.p.), Austrijoje, Airijoje, Liuksemburge, Kipre (visose po 10 p.p.). Taip pat labiau nei Lietuvoje pasitenkinimas savo gyvenimu krito Ispanijoje, Slovakijoje, Suomijoje (visur po 9 p.p.), Latvijoje (8 p.p.), Estijoje (7 p.p.). Tačiau yra šalių, kuriose pasitenkinimas gyvenimu net šiek tiek (2-3 p.p.) pakilo. Tai – Lenkija, Bulgarija, Rumunija, Kroatija. Tikėtina, kad kiti veiksniai šiose šalyse nusvėrė pandemijos poveikį gyventojų nuotaikoms. Net Švedijoje, kurioje suvaržymai buvo santykinai nedideli, gyventojų nuotaika pablogėjo 5 p.p. Taigi, galima teigti, kad pandemija sudavė smūgį gyventojų savijautai, tačiau kol kas jis nebuvo ypač stiprus.

2 Artimiausių 12 mėnesių lūkesčiai

Visiškai priešingas rezultatas stebimas kalbant apie artimiausių 12 mėnesių lūkesčius. **Per metus Lietuvoje manančių, kad artimiausi 12 mėnesių bus geresni tiek apskritai, tiek šeimos finansiniu požiūriu, tiek šalies ekonomikai, padaugėjo 5-9 p. p.** (2 diagrama). Pandemijos sukelti sunkumai didelės dalies piliečių yra suvokiami kaip laikini, o ateitis atrodo kaip niekada

optimistiška. Gali būti, kad šį rezultatą lėmė ir vasario – kovo mėn. pradžioje mažėję susirgimų skaičiai, įsibėgėjanti vakcinacija ir mažėsiantį pandemijos poveikį rodžiusios prognozės.

2 diagrama. Ateities lūkesčių dinamika

Visoje Europos Sąjungoje piliečių, kurie mano, kad gyvenimas apskritai per artimiausius 12 mėnesių bus geresnis, yra šiek tiek mažiau nei Lietuvoje (36 proc., ES-27 – 32 proc.). Palyginti su 2019 m., šis skaičius vidutiniškai ES padidėjo 4 p.p. Tačiau yra šalių, kuriose optimizmo pliūpsnis yra ypač stiprus: Airijoje jis padidėjo 30 p.p., Nyderlanduose – 23 p.p., Belgijoje – 20 p.p., Švedijoje – 18 p.p. Kaimyninėje Estijoje optimizmo yra daugiau tik 3 p.p., o Latvijoje ir Lenkijoje jo – net mažiau nei prieš metus (atitinkamai – 4 p.p. ir – 9 p.p.). Optimistiškai nusiteikusių piliečių labiausiai sumažėjo Vengrijoje (-10 p.p.).

3 Svarbiausios problemos Lietuvoje ir Europos Sąjungoje

Pandemija gana stipriai pakeitė ir Europos Sąjungos piliečių suvokimą apie tai, kokios problemos šiuo metu yra svarbiausios jų šalyse. **Nors visoje ES vidutiniškai sveikatos apsauga visada buvo įvardijama kaip viena svarbiausių problemų, šiuo metu jos aktualumas išaugo beveik dvigubai. 44 proc. vidutiniškai ES ir 40 proc. Lietuvos piliečių ją laiko svarbiausia problema (žr. 1 lentelę).** Tačiau pasikeitė ir kitų problemų svarbos suvokimas. Lietuvos piliečių manymu, ypač padidėjo nedarbo, ekonominės padėties, valstybės skolos problemų aktualumas. Akivaizdu, kad tai irgi pandemijos poveikio rezultatas. Nors ir kalbama apie tai, kad Lietuva gana sėkmingai susitvarkė su ekonominiais iššūkiiais, vis tik visuomenei tai kelia nerimą, o nemaža jos dalis jaučia nedarbo grėsmę. Kita vertus, tradiciškai aktualiausias Lietuvoje didėjančių kainų klausimas prarado savo svarbą – jį kaip aktualią problemą mato 20 p.p. mažiau apklaustujų. Taip pat gana stipriai sumenko pensijų kaip problemos svarba.

Visoje Europos Sąjungoje taip pat labai padaugėjo piliečių, kurie svarbia problema laiko sveikatos sistemą, ekonominę padėtį, valstybės skolą. Tačiau gana stipriai smuko aplinkosaugos, klimato temos svarba, taip pat imigracijos, nusikalstamumo problemų aktualumas. Pandemijos poveikis - veiklų suvaržymas, gyvenimo būdo pokyčiai - paveikė ir aktualių klausimų suvokimą.

1 lentelė. Svarbiausios problemos šalyje

	Lietuva 2019 rudenį	Lietuva 2021 žiema	ES-27 2019 rudenį	ES-27* 2021 žiema
Sveikatos apsauga	23 %	40 %	23 %	44 %
Nedarbas	17 %	32 %	20 %	25 %
Kylančios kainos, infliacija	52 %	31 %	18 %	16 %
Ekonominė padėtis	12 %	24 %	14 %	33 %
Švietimo sistema	16 %	20 %	13 %	13 %
Mokesčiai	25 %	14 %	8 %	5 %
Valstybės skola	4 %	14 %	8 %	13 %
Pensijos	19 %	9 %	15 %	7 %
Aplinkosauga, klimatas, energetika	4 %	4 %	21 %	13 %
Imigracija	6 %	3 %	17 %	7 %
Nusikalstamumas	5 %	2 %	12 %	6 %
Būstas	1 %	1 %	12 %	6 %
Terorizmas	0 %	1 %	5 %	3 %

KLAUSIMAS: Kokios dvi svarbiausios problemos šiuo metu iškyta Lietuvai?
*PASTABA: Kitų šalių piliečiams užduodamas klausimas apie jų šalį.

Sveikatos apsauga kaip svarbi problema ypač dažnai yra įvardijama Italijos, Estijos, Slovakijos piliečių (daugiau nei 60 proc.). Taip pat Čekijos, Airijos, Ispanijos, Nyderlandų, Slovėnijos piliečių (daugiau nei 50 proc.). Mažiausiai svarbi ji yra Vokietijos, Kroatijos, Suomijos piliečiams (po 31 proc.). Ekonominę situaciją labiausiai akcentavo Graikijos, Portugalijos, Kipro (virš 50 proc.) apklaustieji. Ji gerokai svarbesnė ir mūsų kaimyninėse šalyse: Latvijoje ją mini 42 proc., Estijoje – 38 proc., o Lenkijoje – 29 proc. piliečių. Mažiausiai svarbi ši problema atrodo Švedijos (11 proc.) ir Liuksemburgo (17 proc.) piliečiams.

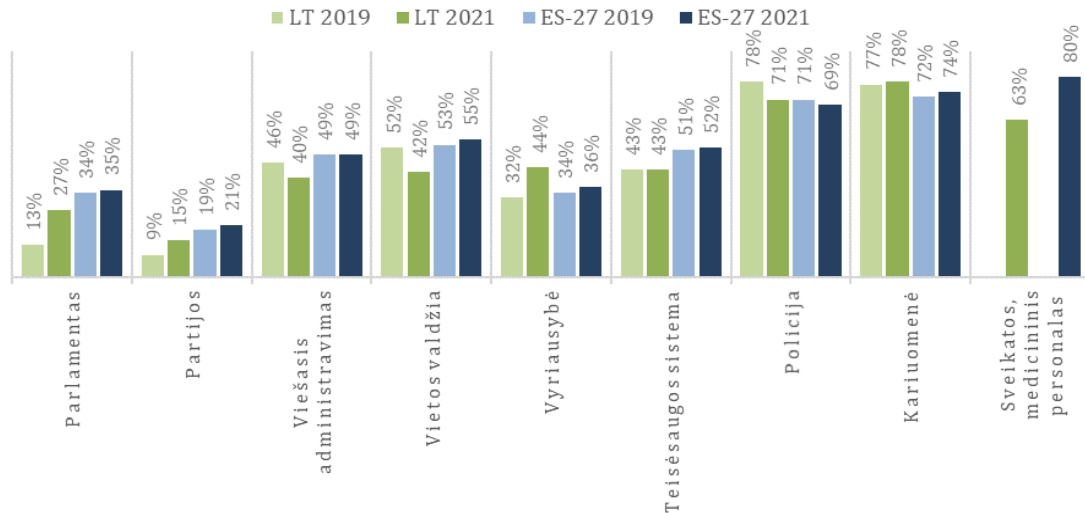
4 Pasitikėjimas institucijomis

Lietuvos piliečių pasitikėjimas valstybės institucijomis labai panašus į visos Europos Sąjungos piliečių pasitikėjimo vidurkius. Labiausiai pasitikima policija ir kariuomenė. Atitinkamai 71 ir 78 proc. piliečių teigė, kad yra linkę pasitikėti šiomis institucijomis (3 diagrama). Tiesa, per metus pasitikėjimas policija sumažėjo 7 p.p. – tai galbūt irgi netiesioginis pandemijos, kurios metu policijai teko vykdyti suvaržymo priežiūros funkcijas, poveikis. Nedidelis pasitikėjimo policija sumažėjimas stebimas ir vidutiniškai visoje ES.

Pagal pasitikėjimą teisėsaugos institucijomis gerokai lenkiame beveik visas ES nares iš Rytų ir Vidurio Europos. Didesnis pasitikėjimo lygis tėra Estijoje. Visose kitose šalyse jis šiek tiek arba gerokai mažesnis. Šioje apklausoje buvo pirmą kartą klausiama apie pasitikėjimą šalies medicinos personalu. Lietuvoje 63 proc., o visoje ES vidutiniškai 80 proc. apklaustųjų teigia pasitikėti medicinos personalu. Ypač aukštas šis rodiklis yra Danijoje, Čekijoje, Belgijoje, Suomijoje, Švedijoje,

Nyderlanduose, Portugalijoje (visur virš 90 proc.). Žemesnis nei 60 proc. jis yra Rumunijoje, Vengrijoje, Lenkijoje.

3 diagrama. Pasitikėjimas įvairiomis institucijomis

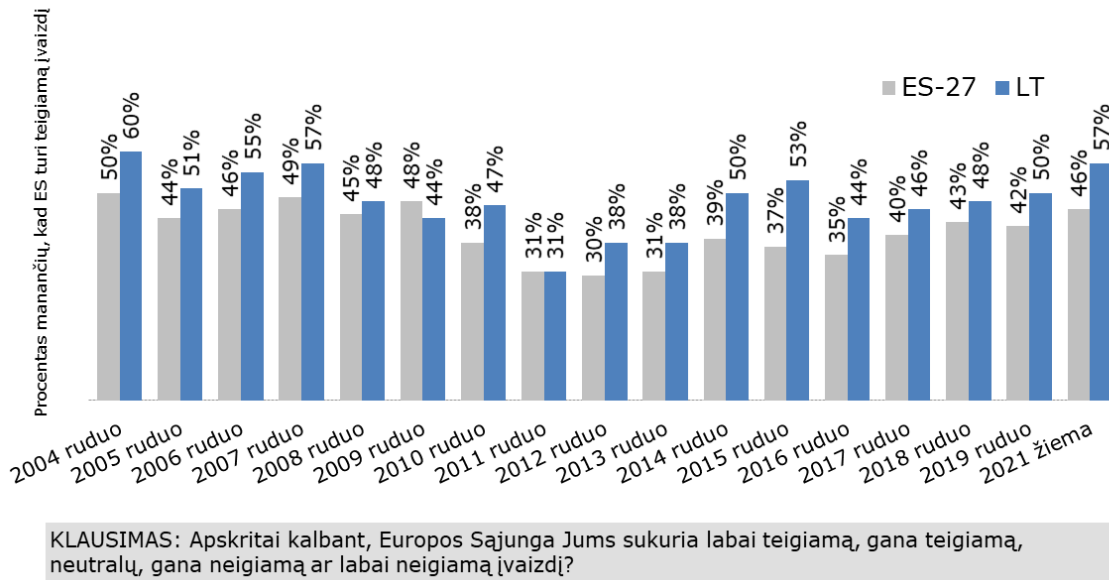
Lietuvoje tradiciškai mažiausiai pasitikima partijomis ir parlamentu (atitinkamai 15 ir 27 proc.). Per metus pasitikėjimas šiomis institucijomis gana stipriai padidėjo, bet šis pokytis gali būti lemtas neseniai vykusių rinkimų. Ar tai yra ilgalaikė tendencija, parodys tolesni tyrimai. Lietuvoje taip pat šiek tiek sumažėjo pasitikėjimas viešuoju administravimu bei vietos savivalda: galbūt tai irgi netiesioginė COVID-19 pandemijos ir tvarkymosi su ja pasekmė.

5 Požiūris į Europos Sąjungą

Palyginti su 2019 m. rudeniu, Europos Sąjungos įvaizdis mūsų šalyje pagerėjo 7 p. p. Šiuo metu 57 proc. Lietuvos piliečių teigia, kad ES įvaizdis yra teigiamas (4 diagrama). ES įvaizdis visoje Europoje vidutiniškai per metus taip pat pakito į gerąją pusę: sakančių, kad ES įvaizdis yra teigiamas, padidėjo nuo 42 iki 46 proc. Gali būti, kad šis pokytis irgi susijęs su pandemija ir ES vaidmeniu ją suvaldant. Tačiau galbūt tai susiję ir su kitais veiksniais: naujos kadencijos Europos Parlamentu bei Europos Komisija, pasibaigusiu Brexit procesu.

Daugiau nei Lietuvoje teigiamą ES įvaizdį turinčių yra Portugalijoje (76 proc.), Airijoje (75 proc.), Bulgarijoje (59 proc.). Ypač prastas ES įvaizdis yra Graikijoje (34 proc.) ir Austrijoje (35 proc.). Jei Rytų Vokietija dar būtų atskira valstybė, joje ES įvaizdis taip pat būtų gana prastas (32 proc.).

4 diagrama. ES įvaizdis

Didesnis tikėjimas Europos Sąjungos perspektyva matomas ir atsakymuose į klausimą apie tai, ar reikalai joje klostosi tinkama linkme. **Lietuvoje taip manančiųjų yra 74 proc., o tai net 27 p.p. daugiau nei prieš pusantrų metų.** Europos Sąjungoje vidutiniškai taip galvojančių padaugėjo 10 p.p. iki 42 proc.

II. COVID – 19 PANDEMIJA IR VISUOMENĖS NUOMONĖ

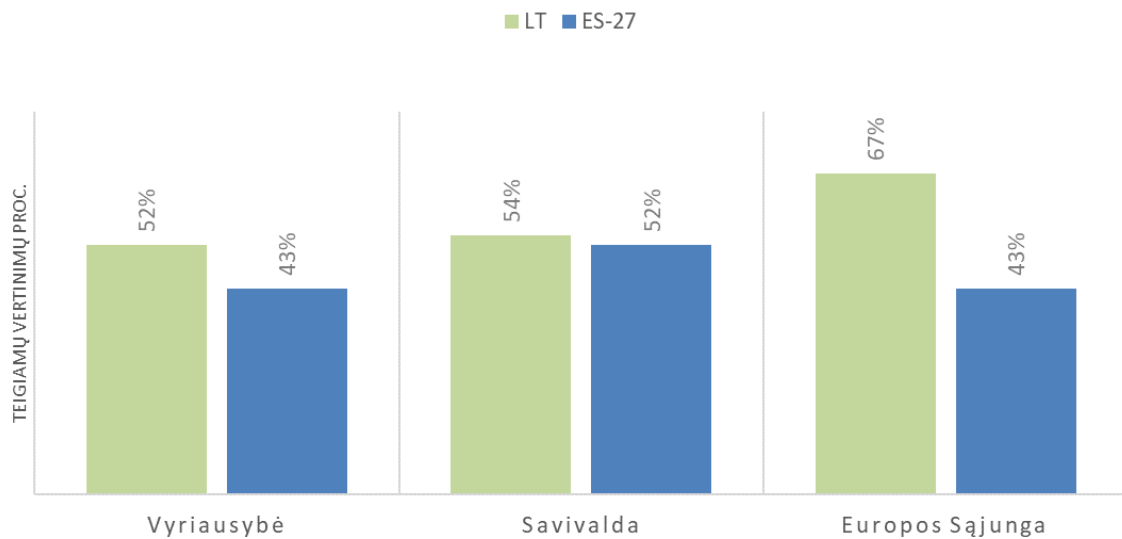
1 Pandemijos valdymo vertinimas

Šioje apklausoje gana nemažai dėmesio buvo skirta COVID-19 pandemijos aktualijoms: jos suvaldymo vertinimui, pandemijos poveikiui, suvaržymų, susijusių su pandemija, vertinimui, požiūriui į vakcinaciją ir panašioms klausimams. Tolesnėje ataskaitos dalyje detaliau aptariami atsakymų į šiuos klausimus rezultatai.

Respondentai buvo prašomi įvertinti veiksmus, kurių ėmėsi šalių vyriausybės, vietos valdžia ir Europos Sąjunga kovoti su pandemija. **Žymiai daugiau Lietuvos piliečių nei vidutiniškai kitų ES šalių piliečių tiek šalies vyriausybės, tiek Europos Sąjungos veiksmus kovojant su pandemija vertina teigiamai (žr. 5 diagramą).** Teigiamas skirtumas ne toks žymus vertinant vietos valdžios veiksmus. Tačiau visais atvejais daugiau nei pusė apklaustųjų pateikia teigiamą vertinimą. Danijoje, Liuksemburge ir Nyderlanduose daugiau nei 70 proc. apklaustųjų yra patenkinti tuo, kaip jų šalių vyriausybės kovoja su pandemija. Švedijoje ir Suomijoje tokių apklaustųjų yra daugiau nei 60 proc. Mažiausiai patenkintųjų savo šalies valdžios veiksmais yra Čekijoje, Latvijoje ir Slovakijoje (mažiau nei 30 proc. apklaustųjų).

5 diagrama. Pandemijos valdymo vertinimas

Tik Danijoje (68 proc.) yra daugiau nei Lietuvoje patenkintų tuo, kokių veiksmų kovoje su pandemija ėmėsi ES. Taip pat daug teigiamai vertinančių ES veiksmus yra Portugalijoje, Rumunijoje, Švedijoje, Slovėnijoje, Lenkijoje, Vengrijoje, Kroatijoje, Bulgarijoje (visur virš 55 proc.). Skeptiškiausi dėl ES veiksmų yra Vokietijos, Graikijos ir Prancūzijos piliečiai (tik truputį daugiau nei 30 proc. teigiamų vertinimų).

2 Europos Sąjungos kovos su pandemija prioritetai

Šios apklausos respondentams buvo pateiktas galimų Europos Sąjungos prioritetų sąrašas kovojant su pandemija ir jos pasekmėmis bei buvo prašoma išskirti 3, jų manymu, svarbiausius. **Lietuvos ir vidutinio ES piliečio nuomonė sutampa dėl vakcinų prieinamumo užtikrinimo. 36 proc. lietuvių ir kitų šalių piliečių vidutiniškai įvardijo tai kaip ES prioritetą (žr. 2 lentelę).** Kitų prioritetų eiliškumas šiek tiek išsiskyrė, nors esminių nuomonių skirtumų tarp Lietuvos ir kitų šalių piliečių nėra. **Lietuvos piliečiai dažniau nei vidutinis kitų ES valstybių pilietis prioritetą skirtų nukentėjusių nuo pandemijos verslų ir dirbančiųjų paramai, o vidutinis ES pilietis truputį labiau nei lietuviai akcentuoja bendros strategijos kovoti su ateities krizėmis sukūrimą. Beveik vienodas procentas lietuvių ir vidutiniškai kitų šalių apklaustųjų pasisako už bendrą ES sveikatos politiką.** Vidutiniškai šiek tiek daugiau europiečių teikia prioritetą ir investicijoms į naujų gydymo būdų bei vakcinų kūrimą.

2 lentelė. ES prioritetai kovai su pandemija

	LT	ES - 27
Greitam saugios ir veiksmingos vakcinų prieinamumui visiems ES piliečiams užtikrinimui	36%	36%
ES valstybių narių galimybių paremti nuo pandemijos nukentėjusius verslus ir dirbančiuosius įgalinimui	29%	23%

Sukurti europinę sveikatos apsaugos politiką	28%	27%
Užtikrinti griežtesnę ES išorės sienų kontrolę	24%	18%
Europinės strategijos, skirtos susidūrimui su panašia krize ateityje, sukūrimui	24%	28%
Didesnėms investicijoms į gydymo būdų ir vakcinų kūrimą	19%	25%
Didesnio kiekio pinigų į ūkinę veiklą tvariam ir sąžiningam atsigavimui visose ES valstybėse narėse investavimui	19%	23%
Pasaulinio atsako į koronavirusą, siekiant užtikrinti visuotinį priėjimą prie vakcinų arba gydymo, palaikymui	19%	24%
Užtikrinti ES valstybėms narėms bendrą strateginę medicinines įrangos atsargų valdymą ir koordinavimą	16%	15%
Bendradarbiavimo ir solidarumo, tiek tarp ES valstybių narių, tiek su mūsų kaimynais, skatinimui	15%	14%
Galimų laisvo žmonių judėjimo tarp ES valstybių narių apribojimų koordinavimui	15%	10%
Pramonės šakų perkėlimo iš užsienio atgal į ES skatinimui	11%	14%

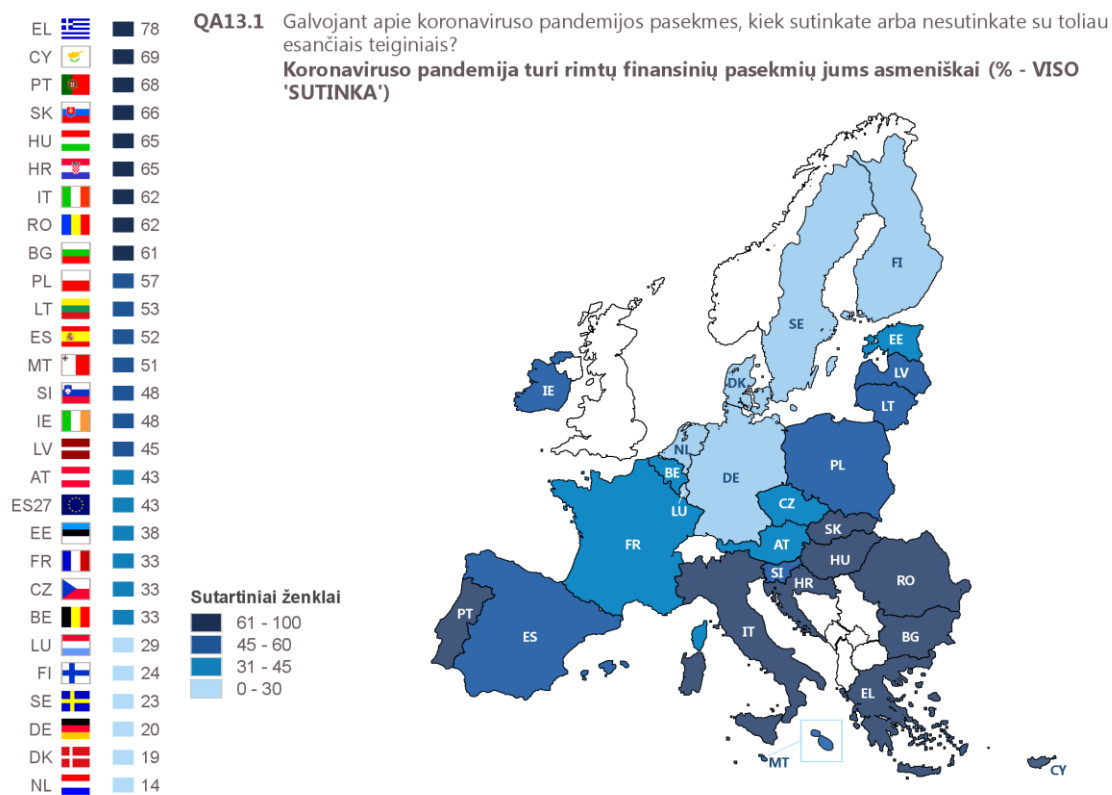
Taigi, galima teigti, kad tiek Lietuvos, tiek kitų ES šalių piliečiai mato **tris pagrindines prioritėtines kryptis: 1) kovą su COVID-19 pandemija medicininėmis priemonėmis, 2) ateities krizių prevencijos strategijų kūrimą bei 3) pagalbą nukentėjusiems nuo pandemijos.**

3 Pandemijos poveikio ekonomikai vertinimas

Net 53 proc. Lietuvos piliečių teigia, kad pandemija turėjo rimtą finansinį poveikį jiems asmeniškai (žr. 6 diagramą), o 93 proc. mano, kad pandemija turi rimtų pasekmių šalies ekonomikai. Visos ES vidurkis yra visiškai toks pats. Šis rodiklis mažesnis nei 90 proc. tik dviejose šalyse: Liuksemburge ir Rumunijoje. Kitaip tariant, visa Europa jaučiasi vienodai stipriai nukentėjusi ekonomiškai.

Analizuojant pandemijos pasekmes asmeniniams finansams, atrodo, kad galima įžvelgti du dėsningumus: 1) labiau nukentėjusiais jaučiasi šalių, kurių gyvenimo lygis yra žemesnis, ir (arba) 2) kurios yra labai stipriai priklausomos nuo turizmo iš užsienio, piliečiai. Daugiau nei 60 proc. Graikijos, Kipro, Portugalijos, Italijos, Kroatijos piliečių teigia, kad pandemija turėjo rimtų finansinių pasekmių jiems asmeniškai. Į šią grupę patenka ir mažiau turtingos Vidurio Europos šalys: Vengrija, Rumunija, Bulgarija, Slovakija. Nedaug atsilieka Baltijos valstybės bei Lenkija. Mažiausiai jaučiasi nukentėję Skandinavijos šalių bei Vokietijos piliečiai: ten taip teigiančių yra mažiau nei 25proc.

6 diagrama. Pandemijos poveikis asmeniniams finansams ir šalies ekonomikai

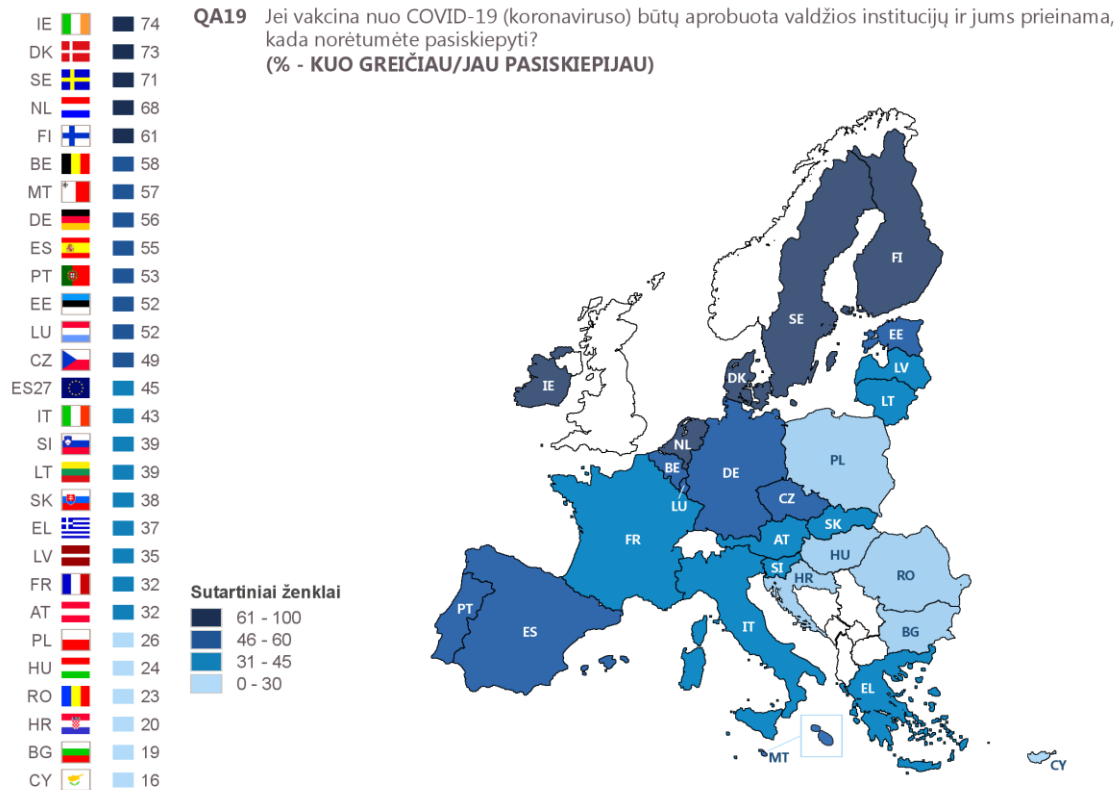
Respondentų šiame tyrime taip pat buvo klausiama, kada, jų manymu, šalies ekonomika atsigaus nuo pandemijos poveikio. Tiek Lietuvos, tiek kitų ES valstybių piliečių nuomonė yra gana pesimistiška: tik 1 proc. apklaustųjų teigė, kad ekonomika jau atsigavo, o 6 proc. (tiek Lietuvoje, tiek ES vidutiniškai) tikisi atsigavimo 2021 m. Dauguma (61 proc.) mano, kad ekonomika atsigaus tik 2023 m. arba vėliau.

4 Požiūris į vakcinaciją

Vienas aktualiausių klausimų, kurie rūpi tiek valdžios institucijoms, tiek visai visuomenei, yra, kokia dalis visuomenės yra pasirengusi skiepytis vakcina nuo COVID-19, kai ji būtų prieinama. Būtent toks klausimas buvo užduotas respondentams šioje apklausoje. **39 proc. Lietuvos piliečių yra pasirengę skiepytis, kai tik turės tokią galimybę (žr. 7 diagramą), o dar 21 proc. apklaustųjų tai norėtų padaryti 2021 m. Pirmasis skaičius yra šiek tiek mažesnis už ES-27 vidurkį, kur tuoj pat skiepytis norėtų 45 proc. apklaustųjų.**

Įdomu, kad ketinimas skiepytis nuo COVID-19 yra beveik tiesiogiai atvirkščiai proporcingas tam, kiek žmonių šalyje jaučiasi asmeniškai nukentėję nuo pandemijos. Tose šalyse, kuriose yra didžiausias žmonių, teigiančių, kad jie nukentėjo nuo pandemijos, ketinančiųjų skiepytis procentas yra mažiausias. Tai – dauguma (išskyrus Čekiją, Slovėniją ir Slovakiją) Vidurio Europos valstybių, kuriose ketinančių skiepytis nedelsiant dalis yra mažesnė nei 30 proc. Tiesa, kitose daugiausiai finansiškai nukentėjusiųjų turinčiose valstybėse – Italijoje, Graikijoje – ketinančių skiepytis nedelsiant yra apie 40 proc. Daugiau nei 70 proc. norinčių skiepytis nedelsiant yra Airijoje, Danijoje, Švedijoje.

7 diagrama. Vakcinavimosi ketinimai

Detalesnė duomenų analizė atskleidžia, kad ketinimas vakcinuotis priklauso nuo įvairių respondentų charakteristikų: tai nedelsiant daryti labiau ketina vyrai (44 proc.), vyresni žmonės (58 proc. tų, kuriems virš 75 metų). Ketinimas skiepytis susijęs ir su tuo, kaip respondantai apskritai vertina situaciją. 50 proc. tų, kurie mano, kad reikalai klostosi teisinga linkme, norėtų skiepytis nedelsiant. Tarp manančių, kad reikalai klostosi netinkama linkme, tokių – tik 23 proc.

Atsakymai į kitus klausimus parodo ir abejones, kurių kyla piliečiams. **Nors 65 proc. apklaustųjų sutinka su teiginiu, kad vienintelis būdas sustabdyti pandemiją yra vakcinos, 67 proc. apklaustųjų mano, kad vakcinos nuo COVID-19 yra kuriamos, išbandomos ir aprobuojamos per greitai, kad būtų saugios. 73 proc. mano, kad vakcinos nuo COVID-19 gali turėti ilgalaikį šalutinį poveikį, kurio mes dar nežinome.** Atsakymai į šiuos klausimus – panašūs ir kitose ES valstybėse narėse. **Visuomenė jaučia poreikį išsamesniems paaiškinimams ir patikinimams, kad COVID-19 vakcinacija nėra skubotas ir nesaugus procesas.** Du trečdaliai Lietuvos piliečių teigia, kad jie pasitiki informacija apie vakciną, kurią jie gauna iš sveikatos specialistų, gydytojų, slaugytojų ir vaistininkų. 39 proc. sako pasitikį šiuo klausimu sveikatos priežiūros institucijomis, o 28 proc. – Europos Sąjungos teikiama informacija apie vakciną.

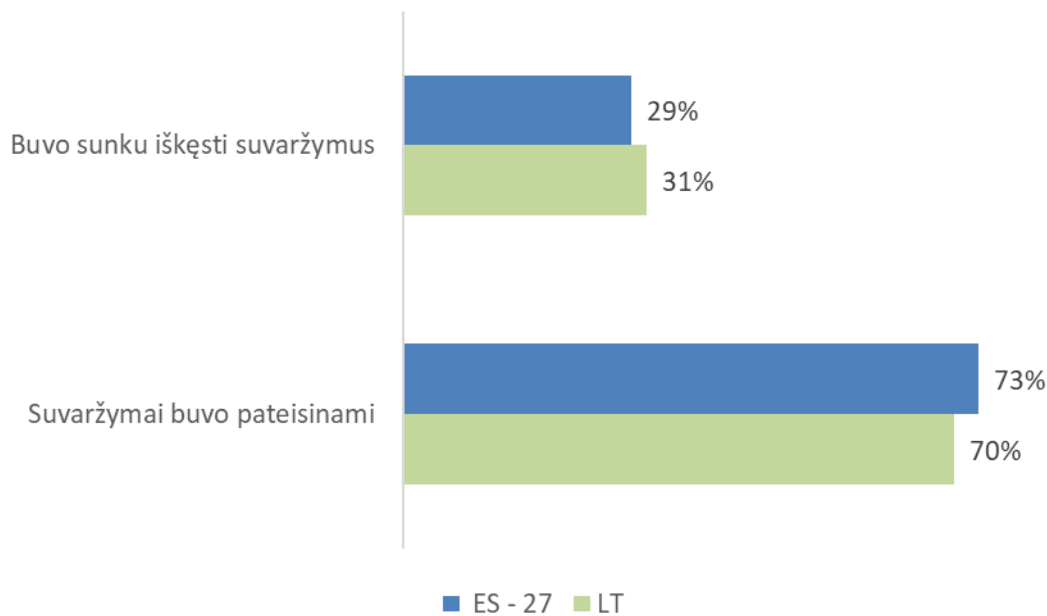
5 Suvaržymų vertinimas

7 iš 10 Lietuvos piliečių pateisina gyvenimo suvaržymus, įvestus kovojant su pandemija (žr. 8 diagramą). Europos Sąjungos vidurkis yra beveik toks pats. Beveik sutampa ir tų, kurie teigia, kad jiems buvo sunku iškęsti suvaržymus, procentai: Lietuvoje tokių yra 31 proc., o ES vidutiniškai – 29 proc.

Daugiausiai pateisinančių suvaržymus apklaustųjų yra Šiaurės valstybėse. Švedijoje, Suomijoje, Danijoje, Estijoje, Airijoje, Nyderlanduose, Vokietijoje tokių piliečių yra daugiau nei 80 proc. Mažiausiai pateisinančių suvaržymus apklaustųjų yra Slovėnijoje (41 proc.) ir Latvijoje (43 proc.). Mažiau nei 60 proc. tokių apklaustųjų yra ir Graikijoje, Slovakijoje bei Lenkijoje.

Daugiausiai sakančių, kad jiems buvo sunku iškęsti karantino suvaržymus, yra Italijoje (63 proc.), Graikijoje (60 proc.), Portugalijoje (54 proc.). Daugiau nei 40 proc. tokių apklaustųjų yra Bulgarijoje, Airijoje, Ispanijoje, Prancūzijoje, Kroatijoje, Austrijoje, Lenkijoje, Slovakijoje. Mažiausiai karantino sunkumais skundėsi Suomijos (9 proc.), Nyderlandų (13 proc.) ir Estijos (15 proc.) piliečiai.

8 diagrama. Suvaržymų vertinimas

Labiau suvaržymus pateisina patys vyriausi apklaustieji (83 proc. amžiaus grupėje virš 74 metų), manantys, kad reikalai šalyje klostosi teisinga kryptimi (89 proc.). Daugiau teigiančių, kad buvo sunku iškęsti suvaržymus, buvo tarp tų respondentų, kurie gyvena vieni (35 proc.), vienišų mamų, tėvų su vaikais (39 proc.), bedarbių (39 proc.) bei manančių, kad reikalai šalyje klostosi netinkama linkme (41 proc.).